

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול
מרן רבי **עובדיה יוסף** זצוק"ל

פרשת קרח

שבת מברכין

סיון תשפ"ו

גיליון מס' 602

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

ותפתח האדמה את פיה ותבלע אותם ואת בתיהם... ואת כל הרכוש (ט"ז, ל"ז)

עונשם של בעלי המחלוקת שמכלה את גופם, רכושם, וכל אשר להם, ואף יונקי שדים.

ובמדרש: אפילו כלים ביד הכובס היו מתגלגלים ובאים ונבלעים באדמה, ואף שמותיהם של בני קורח פרחו מתוך שטרותיהם ונבלעו באדמה.

כל מי **שבא במחיצתם** של בעלי המחלוקת, באופן ישיר או עקיף, קטן או גדול, צודקות טענותיו או לא, כולם מצאו את מותם בהבלעה באדמה, ושום זכות לא עמדה להם שהרי אף שושלת היוחסין שעתידיה היתה לצאת מקורח לא הועילה לו.

מספר **הגר"ח זיטשיק** זצ"ל בספרו **"המאורות הגדולים"**:

לאחר ההתקוממות ברוסיה בשנת תרס"ח, התכנסו בראדן אנשי ההמון – (עמ' שכ"ב) ויסדו "חברא קדישא" חדשה בנוסף לחברה הקיימת שעמדו בראשה "בעלי בתים", ועמדה להתפתח מזה מחלוקת גדולה. בשבת בשעת התפילה עלה "החפץ חיים" זצ"ל על הבימה ואמר: **"אחים יקרים!** לו היו נותנים לי אלפים רובל שאבוא לדרוש לא הייתי מסכים, אני זקנתי וכל שעה יקרה לי, ובכסף לא הייתי מוכר את זמני. אבל רואה אני הכרח לדרוש לפניכם,

אני נמצא פה יותר מחמישים שנה והריני זוכר את כל היהודים שעמדו איתי בבית הכנסת, **איפה הם כולם היום?** נשארו מהם רק המצבות בבית הקברות. רבים מכם עדיין לא היו אז בין הנוולדים, ורבים שהיו אז ילדים נמנים כעת עם הזקנים.

הלואי שכולנו נאריך ימים, אבל סוף סוף נבוא כולנו ל"שם",

ונהיה נאלצים למסור דין וחשבון על מה שעשינו כאן.

ודעו לכם רבותי! **ענין המחלוקת הוא דבר חמור מאוד, שאף מי שמקיים הרבה מצוות כאילו זורקן לצורר נקוב,**

אני משוכנע שאם יראו שם את אימת הדין, יתפסו בכל קש כדי להנצל, ויאמרו שהיה בעירנו יהודי בשם ישראל מאיר שחשבו אותו לתלמיד חכם, והוא ראה הכל ושתק, ולכן אני מבקש מכם שלא תזכירו את שמי, יש לי חבילה שלי ואינני יודע איך אני אעבור את הדין, א"כ איך אוכל לקבל עלי אחריות של אחרים?"

תוך כדי הדברים פרץ בבכי, וכל גופו החל לרעוד מפחד,

מתוך השפעה זו נרעש גם הקהל וקיבלו עליהם לבטל מיד החברה החדשה, ובכך שקטה אש המחלוקת שהיתה עתידה להפתח.

שבת שלום!

שעון חורף:

שקיעת החמה - 19:49

נץ החמה - 6:33

סוף ז"ק ש"ס: מג"א - 8:20 הגר"א - 9:03

סוף זמן תפילה: הגר"א - 10:15

צאת שבת - 20:20

זמן ר"ת במוצ"ש - 21:18

הזמנים הם לפי אופק ירושלים

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

ויקה קרח (ט"ז, א')

הקשה מרן זיע"א: מדוע המחלוקת נקראת על שם קרח, והרי עיקר המחלוקת נעשתה ע"י דתן ואבירם, כמבואר בפסוקים "וישלח משה לקרא לדתן ואבירם" (ט"ז, י"ב) ולא קרא לקרח,

וכן בתהילים (ק"ו, י"ז) "תפתח ארץ ותבלע דתן ותכס על עדת אבירם", ולא הוזכר קרח, מדוע א"כ נקראת הפרשה על שמו?

ותירץ: אמנם עיקר המחלוקת נעשה ע"י דתן ואבירם, אולם הם היו עניים מרודים וכמבואר (שמות ד' י"ט) "ויאמר ה' אל משה שוב מצרים כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך" ופירש רש"י שהיו דתן ואבירם, שהיו חיים אלא שירדו מנכסיהם והעני **חשוב כמות**, ובלי כסף ותעמולה א"א לקיים את המחלוקת, ובא קרח שהיה **עשיר** ומימן מכספו את תעמולת המחלוקת, כנגד משה רבינו, ומכיון שללא כספו לא היתה מתקיימת המחלוקת על כן נקרא על שמו.

(מתוך שיעור במוצ"ש ק)

ואהרון מה הוא כי תלינו עליו (ט"ז, י"א)

הסביר מרן זיע"א: את הפסוק ע"פ הגמ' (עירובין דף סה) שהאדם ניכר **בכוסו, בכיסו, ובכעסו**, והנה כאן לגבי אהרון אי אפשר לבדוק **בכיסו** לראות האם הוא מקמץ או מפזר מממונו, שהרי הוא מקבל הכל מעם ישראל מתנות כהונה,

ואי אפשר לבדוק **בכוסו** שהרי כהנים אסורים להיכנס למקדש שתויי יין, ונמצא שאפשר לבדוק רק **בכעסו**,

וזהו שאמר להם משה: **ואהרון מה הוא כי תלינו עליו**,

כלומר אם תרצו לבדוק את אהרן ולדעת מה הוא,

זה רק ע"י **כי תלינו עליו**, שתנסו להתלונן עליו **ולהכעיסו**

ותראו אם הוא כועס או לא.

(פניני דניאל עמ' ק"ל)

ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם (ט"ז, ל"ב)

כתב מרן זיע"א: הנה **פי הארץ** נברא בערב שבת בין השמשות כמבואר בפרקי אבות (ה', ו') ופירש"י שם שזו פי הארץ שפצתה פיה בימי קרח ואותו פתח נברא בארץ באותו מקום, מששת ימי בראשית,

אלא שהיה אותו הפתח **מכוסה** מלמעלה עד אותו הזמן, ולאחר שנטבעו באדמה, **נסגר**, שנאמר "ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל"

ובגמ' ב"ב (ע"ד) איתא, שכל שלושים יום מחזירים גהינום למקום שנבלעו חיים, וצווחים שם **משה אמת ותורתו אמת**.

וכתב הרשב"ץ: שאע"פ שיש **בטבע** כיוצא בזה ברעידת אדמה שנבקעת האדמה מ"מ היא נשארת בקועה, מה שאין כן כשנפתחה האדמה אצל קרח, כאשר נסגרה לא נישאר שום סימן לבקיעה מבחוץ.

(ענף עץ אבות עמ' ש"מ)

ונלוו אליך ושמרו (י"ח, ד')

כתב מרן זיע"א: מי שמטריח עצמו לקיים דברי הפוסקים ולפסוק כמותם, כשהוא נפטר מן העולם יבואו לקראתו **ללוותו** וכמבואר ב"ק (ק"א) ואין ספק כי המיישב דעתו של מרן השו"ע יזכה שמרן יצא לקראתו, וכן מצינו במגיד מישרים שאמר המלאך למרן: שהרמב"ם שמח בד שירדת לסוף דעתו וכשתיפטר מן העולם הרמב"ם יצא לקראתך.

(מאור ישראל דרושים עמ' כ"א)

חידודי ידע

1. **איזה מצוה מותר ליהודי לעשות בשבת, רק אם כבר עשה פעם אחת ביום חול**
2. **איך עשה מלאכה בשבת ופטור, ואשה שעשתה אותה מלאכה וחייבת**
3. **באיזה שבת אין נשמה יתירה**
4. **ושור או שה, אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד (ויקרא, כ"ב, כ"ח) מתי מותר לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד**
5. **למה מחברו 2000 ש ומחייבים אותו להחזיר 2500 ולא נחשב ריבית**
6. **אדם לא נטל מחברו מאומה בכל זאת נחשב גזלן**
7. **כשעומדים בפני אדם שני אפשרויות לקנות או מיהודי או מנכרי, עדיף לקנות מיהודי (ויקרא כ"ה, י"ד, רש"י)**
8. **מתי פוסקים לו לקנות דוקא מנכרי**
9. **מה משותף לדג נחש חזיר**
10. **איזה דין ניתן לדעת ע"פ התנהגות התרנגולים, או העורבים**
11. **באיזה מהבד"ח אין לא זקן ולא חגר תשובות**
 1. **בש"ע או"ח סי' של"א, ויו"ד סי' רס"ו- מותר למול בשבת רק אם כבר מל פעם בחול שחוששים שמא לא ימול כהלכה ונמצא שחילל שבת שלא במקום מצוות מילה**
 2. **עדים שראו את הלבנה בחידושה, מותרין לחלל שבת כדי ללכת להעיד בפני ב"ד, ואילו אשה שפסולה לעדות אסור לה לחלל שבת כדי להעיד על הלבנה (ראש השנה ס"ו)**
 3. **יום הכיפורים שחל בשבת מבדילים על הכוס ואין מברכים על הבשמים, שטעם ברכת הבשמים במוצ"ש כדי להשיב את הנפש כי נשמה היתה הולכת לה. ואילו ביום הכיפורים לא היתה נשמה יתירה מפני התענית**
 4. **מותר לשחוט חיות או עופות אותו ואת בנו ביום אחד, כמבואר בש"ע (יו"ד סי' ט"ז ס"ז) ואין איסור אלא בבהמה טהורה בלבד. וכתב הגר"א שבתורת כהנים דרשו: שור ולא חיה שה- ולא עופות**
 5. **אדם שחייב לחברו ממון, והכחיש ונשבע לשקר ואח"כ הודה. הדין שצריך לשלם קרן בתוספת חומש (וכן צריך להביא אשם גזילות) וא"כ לפי"ז אם שמעון לוח 2000 ש מראובן וכשבא ראובן לתובעו הכחיש ונשבע שאינו חייב לו כלום ואח"כ הודה חייב לו, וכעת צריך שמעון לשלם קרן וחומש = שהם 2500 ש.**
 6. **בברכות ו': כל שיועד בחבירו שרגיל ליתן לו שלום יקדים לומר לו שלום, ואם חברו נתן לו שלום ולא החזיר לו שלום נקרא גזלן שנא' גזלת העני בבתים- ע"ש רש"י.**
 7. **יהודי החפץ לקנות קרקע בארץ ישראל, עדיף שיקנה מהנכרי כדי שיוציא את הקרקע מידו מחמת מצות ישוב ארץ ישראל (אור"ח סי' ש"ו)**
 8. **במסכת שבת ע"ז: תנו רבנן שלושה, כל זמן שמזקינים מוסיפים גבורה, ואלו הן: דג, נחש וחזיר.**
 9. **מבואר בש"ע (או"ח סי' רס"א ס"ג) ביום המעונן שאינו יודע מתי להדליק נר שבת, ידליק שהתרנגולים יושבים על הקורה מבעוד יום, ואם הוא בשדה שאין תרנגולים, ידליק כשהעורבים יושבים מבעוד יום.**
 10. **כתב ערוך השולחן (סימן שט"ז) הצד צבי בשבת חייב, אבל אם הוא חגר או חולה או קטן או זקן פטור- שאין דרכן להישמט.**
 11. **אבל בדגים לא שייך זה, שחיגר לא שייך בדג, וגם זקן לא שייך- דדג כל הזמן שמזקיין מוסיף גבורה (שבת ע"ז)**
 12. **וגם קטן לא שייך- דמיד שהוא נולד שט על פני המים ונצרך לו צידה. וגם חולה לא שייך שהרי תמיד שוטט במים עד שימות.**

**עלון השבוע מוקדש
לעילוי נשמת האי גברא רבה
מרבץ תורה ברבים
הרב אליהו בן נרגז זצ"ל
ת.נ.צ.ב.ה**

ותלמודו בידו

- סיפר רבי ישראל מאיר יונה שליט"א – חברותא עם מרן במשך שנים רבות**
- הדיבור על מרן אינו קל להגרי"מ יונה. כמי שזכה במשך עשרות בשנים להיות כל כך קרוב למרן, הוא חי בכל יום ויום את האובדן העצום, את החוסר הגדול "במשך כשלוש שנים אפילו לא הייתי יכול לעבור ברחוב הקבלן", הוא מספר בקול שבור. "לא הייתי מסוגל שוב להגיע לרחוב הזה שאליו הגעתי כל יום במשך עשרות שנים. לציונו הקדוש של מרן עליתי לראשונה רק קרוב לסוף השנה מהסתלקותו, כשהבנים שלי הצליחו לשכנע אותי ולקחת אותי.
- זכיתי בשלושה דברים להיות האחרון, יש שלושה דברים שאני האחרון שזכה להם בחייו של מרן. אספר רק על דבר אחד, אני האחרון שזכה לקבל הקדשה ממרן, הספר האחרון שמרן הוציא בחייו הוא חזון עובדיה תרומות ומעשרות ביום ט"ו באלול תשע"ג מרן כתב עליו הקדש וחתם ב"אהבת עולם".
- בדרך כלל הרב היה משתמש בניסוחים וביטויים אחרים, יש לי תחושה שיש בזה מעין פרידה, לכן השתמש בביטוי ב'אהבת עולם', לבטה משהו נצחי, הגרי"מ מוסיף וחושף טפח נסתר: "יש חלק נוסף בדמותו רבת האנפין של מרן שהיה נסתר מעיני הציבור, שזה קדושתו וטהרתו ויראת השמים שהייתה לו בדרגות שכלל לא שייכות לדור שלנו, אנחנו לא רשאים לדבר בזה, באילו מדרגות של קדושה וטהרה מרן היה נמצא, שזה לא בהבנת בן אנוש ובוודאי לא בדורנו, ודברים שהם מכבשונו של עולם יהיו תחת ללבושך, מה שאין הפה יכול לתאר ואין האוזן יכולה לשמוע. העולם יודע שמרן היה גאון הגאונים, אבל לא פחות מכך מרן היה קודש הקודשים.
- "רק אספר דבר אחד קטן שנבין מעט באיזה עולם מרן היה חי. לאחר שהיינו מסיימים את הלימוד באישון ליל, או יותר מדויק כבר לפני בוקר, מרן היה הולך לחדרו לנוח מעט, ופעמים רבות ראיתי שהוא מתכופף לאחד המדפים בספרייה שהיתה בדרך לחדרו ושולף משם ספר קטן ונכנס איתו לחדר.
- לאחר זמן בדקתי והתברר לי שזה המחזור ליום הכיפורים. להערכת מרן היה אומר את הפיוט של 'לך אלי תשוקתי' שמרן היה מאוד מחובר אליו והיה מעורר אצל מרן רגש גדול, או היה אומר וידוי הגודל של רבינו ניסים גאון.
- על כל פנים, נבין איזה ספר הרב היה לוקח איתו לחדרו, ולא מדובר בחודש אלול או בעשרת ימי תשובה, אלא בסתם יום חול באמצע הקיץ או החורף. מי מאיתנו זוכר בכלל שהיה יום כיפור, ומרן כל השנה היה חי באווירה הזו של קדושת יום הכיפורים.
- זה רק ענין אחד קטן, שאולי ייתן לנו איזה צוהר לקדושתו של מרן, וכפי שאמרת, אלו דברים שאין לנו רשות לדבר בהם ויש כמה מעשים מבהילים בעיני שאיני יכול להרחיב עליהם את הדיבור.
- סיפר רבי משה יוסף שליט"א בנו של מרן**
- במשך שנים אבא היה מתפלל בסידור גדול, משום ראייתו החלשה, עד שעבר ניתוח קטרקט בעיניו וברוך ה' הניתוח הצליח. והנה רק לאחר כמה ימים אבא מספר בשמחה דע לך שהניתוח הצליח. ואז שאלתי בתמיהה, והלא זאת ידענו לפני כמה ימים, והשיב לי שתמיד היה מכוון את שם ה' בסוף כל ברכה לפי הסיפורה שלה ולפי הניקוד שלה כפי שגילה רבינו האר"י, ומאז שכבדו עיניו היה מכוון בעל פה את הניקוד והציב לעצמו סימנים, כמו שבברכת "אתה חונן" בה מבקשים על פתיחת הלב, מנוקד שם ה' בפתח, בברכת "שלח לנו" ניקוד סגול, ורמזו באות הראשונה של "סלח" וכו' כל זאת עשיתי בשנים האחרונות. אולם בתפילת המנחה האחרונה – כך בישר לי מרן האבא בחדווה – גיליתי שאני יכול לקרוא את הניקוד בנקל, ואם כך כעת אפשר לומר שהניתוח הצליח!

דיני סעודה רביעית

* **מצוה לסעוד** סעודה רביעית במוצאי שבת **בפת** ונקראת סעודת מלווה מלכה, ואם אי אפשר לו בשום אופן לאכול פת יש לקיימה **בעוגה** או **פירות**, ואף הנשים עליהם לקיים מצות סעודה רביעית, ויש בה סגולה שלא יתקשו בלידתן, וזמנה נמשך כל ליל מוצאי שבת, וטוב **לכתחילה** לקיימה תוך ארבע שעות ראשונות של הלילה.

* **והנה** בגמ' בשבת (קיט) אמרו: ולעולם יסדר אדם שולחנו **בע"ש** אע"פ שאינו צריך אלא לכזית, ולעלם יסדר אדם שולחנו **במוצ"ש** אע"פ שאינו צריך אלא לכזית (לסעודה רביעית) - וכן פסק הרמב"ם פרק ל' משבת ושו"ע סימן ש' ומשמע לכאורה שסעודה רביעית על הפת חובה, כמו סעודה ראשונה של שבת, שהרי שניהם נאמרו **באותה לשון** וכן הוכיח הבאורי הגר"א (סי' ש) שמסמיכות המאמרים האלה משמע שסעודה רביעית **צריכה פת דוקא** וכן כתב החיד"א במחזיק ברכה (סימן שי) שצריך להזהר מאד בסעודה רביעית, ומי שאי אפשר לו בפת לפחות יאכל פת הבאה בכיסן ויכון **ללוות השבת** ולהשאיר ברכה לסעודות החול. ע"כ.

וזאת ע"פ הגמ' (פסחים ק"ג) שהדבר דומה למלך שמלווים אותו בצאתו כשם שמלווים אותו בכניסתו. ואומנם יש להעיר שלדעת הגאונים סעודה רביעית אינה צריכה פת, - שהרי כתב הראביה (פסחים תק"ז) שמקדשים על הפת, מפני שאי אפשר שלא יסעוד, אבל במוצ"ש דאי בעי אכיל אי בעי לא אכיל, לכן לא מבדילין על הפת, וכן מוכח בסדר רב עמרם גאון ח"ב עמוד ס', ובאוצר הגאונים (פסחים ק"ד) וכתב המשנה ברורה (סי' שי) ודע שסעודה רביעית אינה חובה עליו כשלוש סעודות של שבת דהתם אסמכו אותם על הפסוק דיכתיב שלוש פעמים "היום" אבל זו אינה אלא מצווה בעלמא ונפקא מינא איכא דאינו יכול לקיימה, עיי"ש.

גם הגאון מבוטשאטש בספר אשל אברהם תנינא (סי' ש) כתב, מי שאין לו רצון לאכול פת במוצ"ש אין עליו לטרוח ולאנוס עצמו לאכול פת, כי אין משמעות הש"ס והפוסקים לאכול אז לחם ובלבד שיסדר השולחן במפה כבוד, שיהיה מעין סגנון סעודת קבע קצת ע"כ. הילכך מצוה להשתדל לאכול פת בסעודה רביעית, ואם א"א לאכול פת מחמת שובעו יוכל לסמוך על הגאונים הראשונים הנ"ל, ויסעוד במיני מזונות או לפחות בפירות. וכתבו המקובלים **שהנפש יתירה** אינה הולכת לגמרי אלא עד אחר סעודה רביעית של מוצ"ש.

* **וכתב** הרב מטה משה (סי' תקיג) עצם יש באדם **ונסכוי** שמו, ונ"ל שהוא הנקרא לוז שהוא עיצומו ועיקרו ושרשו של האדם, מעצם השמים, וגם **כשימות האדם**, העצם ההוא **אינו נימוח** ואינו נפחת, ואפילו יכניסוהו באש **אינו נשרף**, ובפטיש **אינו מתפוצץ**, והוא ניצחי **וממנו יחיה האדם לעת התחיה**, והוא המקבל עונג בעוה"ב והא העצם התחתון שבשירה. ואמרו המקובלים שאין העצם נהנה אלא מסעודה רביעית של מוצ"ש, ולכן גם הנשים צריכות לסעוד סעודה רביעית, וכתב מרן החיד"א במורה באצבע (סי' ה אות קסד) סעודה רביעית **פליאה נשגבה** ומצלת מחיבוט הקבר, ומי שאינו יכול לעשותה בפת יעשנה במיני מזונות עיי"ש.

* **מותר להוציא** בשבת מתוך המקרר חלה קפואה כדי להכשירה לאוכלה בסעודה רביעית, ואין זה מכין משבת לחול.

* **מי שהיה** אוכל סעודה שלישית, ובאמצע הסעודה חשכה לו ונהיה לילה, אם אוכל **כזית פת אחר** חשיכה, ונתכוון לצאת בו ידי חובת סעודה רביעית יצא ידי חובתו, ואע"פ שלא הפסיק באמצע הסעודה בברכת המזון.

* **כשחל ראש חודש** במוצאי שבת, בסעודה **רביעית אחת** יוצא ידי חובה גם לסעודת ראש חודש.

* **מי שלא** קיים מצוות סעודה רביעית, והלך לישון והתעורר אחר חצות הלילה, כל שעדיין לא עלה עמוד השחר, צריך שיקיים סעודה רביעית, וכל שכן אם התעורר קודם חצות הלילה.

(חזון עובדיה שבת חלק ב')

סיפור השבוע

סיפור רבי ישראל ליוש שליט"א

"הבחור הזה באמצע שידוך" – סיפור יהודי שנכנס עם בחור אל מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל – "ואחרי שלוש פגישות נודע לו ששלושה אחים של המדוברת ירדו מן הדרך..."

כיצד נודע לכם...? תמה רבי אהרן יהודה לייב, ועצר את שטף דיבורו "השכנים סיפרו..."

"שכנים רואים אחד יוצא מהבית בלי מגבעת וחליפה ומיד מחליטים, זה לא נקרא בירור..." קבע רבי אהרן לייב.

"ועל הצד שזה אמת?" – המשיך השואל להסתפק.

"הרי לבן הארמי היה אח של רבקה אמנו..."

"חז"ל הרי אמרו לבדוק באחיה" – המשיך השואל

שוב ביטל רבי אהרן לייב את דבריהם ואמר: היום אין ראייה מהאחים ומהבית... היום זה לא מחמת הבית..."

השואלים לא שקטו והמשיכו להקשות: "שמה רק בימי רבקה אמנו ע"ה שלא היו הצעות טובות יותר, לקחו שידוכים כאלו, אבל כיום יש לבדוק את האחים, ואפשר גם לומר ששידוכים של האבות הקדושים שאני..."

"שידוך שהיה וכתוב בתורה הקדושה, ודאי בא להורות לנו..."

פסק רבי אהרן לייב נחרצות.

הם יצאו מלשכת הגזית, אך את העיקר הם לא סיפרו לרבי אהרן לייב שהבחור עצמו אינו חושש לשידוך רק אביו הוא זה שחושש ומתנגד להתקדם.

ורבי אהרן לייב, כאליו רוח הקודש מדברת מתוך גרונו, פנה לנכדו אחר שיצאו ושאל: "האם אחד שמונע שידוך של בנו חייב מיתה..."

הנכד השתומם מהשאלה, מישרותה ומחדותה ותמה: "חייב מיתה...? למה? וכי הוא רוצח או רודף...? מדוע שיתחייב מיתה?"

"אצל בתואל המדרש מספר" – הסביר לו הסבא – "שכאשר אליעזר עבד אברהם בא לקחת את רבקה עבור יצחק ושמו במאכל סם המוות,

בא המלאך והסיטו לבתואל מפני שעיקב את השידוך של רבקה בתו,

וכי הוא חייב מיתה...? הרי בסה"כ רצה לעכב את השידוך של הבת שלו...?"

שקט שרר בחדר, הנכד ההמום עדיין מנסה לעכל את רגעי רוח הקודש שהוא זוכה לחוות, והנה הסבא ממשיך: "באמת אינו מחויב מיתה..."

אך דע לך אי אפשר לעמוד בדרכו של הקב"ה, ומי שעומד בדרכו כביכול, הרי שאינו כאן... ושמה תאמר שאצל בתואל הוא כן, כי הוא בא

למנוע שידוך של האבות הקדושים, זה אינו,

כי הרי מדוע סיפרו לנו חז"ל כל זאת, אם אינו נוגע למעשה...?"

הנכד התעשת ושאל מיד: "האם לומר לאבא של הבחור את כל מה שקרה עם בתואל...?"

"אל תפחידו אותו" – פסק רבי אהרן לייב –

"הוא יחשוב שאני מקלל אותו חלילה..."

רוח דבריו של האבא המעכב הובהרו לאבא ללא הפחדות, ובשעה טובה ומוצלחת השידוך נסגר במזל טוב.

ואגב, התברר שאכן רק אח אחד ירד מן הדרך, ואף הוא תודה לה' שב בתשובה שלימה.

אגרת הרמב"ם שכתב לבנו החסיד רבי אברהם ז"ל

אל תשקצו את נפשתיכם, במחלוקת המכלה את הגוף והנפש והממון ומה נשאר עוד.

ראיתי לבנים השחירו, ופחות נפחתו, ומשפחות נספחו, ושרים חורדו מגדלותם, ועיירות גדולות נתערערו, וקיבוצים נפרדו, ויחידים נפסדו, ואנשי אמונה אבדו, ונכבדים נקלו ונתבזו בסיבת המחלוקת.

נביאים נבאו וחכמים חכמו ופילוסופים חפשו, ויוסיפו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכליתה.

לכן שנאו אותו ונוסו מפניו, והתרחקו מכל אוהביו וגואליו ורעיו, וגם אל כל שאר בשרכם אוהב מדינים התנכרו ורחקו קרבתם

פן תספון בכל חטאתם.

התפארו בסבל כי הוא הגבורה הישרה והניצחון האמיתי,

כי בבקשכם הנקמה שמה לא תשיגו ותחלו לבכם בתוחלת ממושכה, ושמה תוסיפו על בושתיכם חרפה כגולל אבן אליו תשוב, ואם תשיגוה, הנה חטאתם לה'.

שטותו של קורח

מעשה היה ברבה בר בר חנה שהיה הולך בדרך, ואמר לו סוחר ישמעאל שהלך עמו, בא ואראה לך מקום שנבלע בו קרח. הלך רבה בר בר חנה עם אותו אדם וראה שני פתחים באדמה שיצא מהם עשן. לקח חתיכת צמר ושרה אותה במים. והניח בראש שעל הרומח שהיה לו, ותחב אותו לתוך הפתחים האלו והוציא צמר חרוך,

אמר אותו אדם לרבה בר חנה: הסכת ושמע מה שהם אומרים. ושמע שהם אומרים: "משה אמת ותורתו אמת והם בדאים".

אמר לו הסוחר לרבה בר בר חנה: דע לך שכל שלושים יום מהפכים להם הגיהנם לכאן כמו בשר בקדרה, ואומרים: "משה אמת ותורתו אמת והם בדאים"

(בבא בתרא ע"ד)

כשראה קרח שאליצפן בן עוזיאל נעשה נשיא למשפחתו, נתקנא בו ואמר: אחים של אבא היו ארבעה: עמרם ויצהר וחברון ועוזיאל.

עמרם שהיה הבכור נטלו שני בניו גדולה, האחד נעשה מלך והשני כה"ג, כלום אין מן הצדק שאני אקח הגדולה אחריהם, שהרי אני בן יצהר שהוא הבן השני של קהת, ולמה בא משה ועשה לי נזיפה זו והניח אותי בקרן זוית ומינה לנשיא את אליצפן בן עוזיאל שהוא האח הקטן בין כולם. ומאחר שפגע בכבודי ועשה לי רעה זו, אחלוק עליו ואבטל כל המינויים שעשה.

קרח כינס סביבו את כל הקהל וכמו שכתוב: "ויקהל עליהם קרח את כל העדה", ובדה דברי ליצנות מלבן, אמר להם: שמעו ואספר לכם מעשה שאירע לאלמנה עלובה שהיתה גרה בשכונתי,

וכך היה המעשה: בשכונתי גרה אלמנה עניה ולה היו שתי בנות, וכל רכושה היה שדה אחת קטנה שממנה התפרנסה היא ושתי בנותיה.

התחילה אותה אלמנה לחרוש השדה שלה, אמר לה משה: הזהרי שלא תחרשי בשור וחמור יחדיו שכך כתוב: "לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו".

כשבאה לזרוע אמר לה משה: הזהרי שלא תזרעי שדך כלאים.

באה לקצור אמר לה: הזהרי להניח לקט שכחה ופאה.

באה לשים הדגן באוצר, אמר לה: עליך לתת תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני.

אמרה האלמנה: לא כדאי לי להחזיק שדה, הלכה ומכרה את השדה **וקנתה שתי טלאים** כדי להשתמש בצמרם שתגזזו אותם, ומכך יתפרנסו היא ושתי בנותיה, וכשהכבשים עמדו ללדת בא אהרן ואמר לה ליתן לו את הבכורות, שכך ציוה ה' "כל הבכור אשר יולד הזכר תקדיש לה" סבלה האלמנה צרה בדומיה ונתנה לו את הבכורות. אחר כך **כשבאה לגזוז את צמרם,** שוב בא אהרן ואמר לה: עליך לתת לי את ראשית הגז, שכן ציוה ה' "ראשית גז צאנך תתן לו".

אמרה האלמנה עד עכשיו נפלתי בפח עכשיו אשחוט אותם.

כששחטה אותם שוב בא אהרן ואמר לה: תני לי הזרוע הלחיים והקיבה. אמרה האלמנה: אני רואה שגם בשחיתותם לא נפטרת מהם, אם כן אעשה הכל חרם לה'.

כשעשתה הכל חרם, בא אהרן ואמר: עכשיו תתני לי הכל, שכך אמר הקב"ה "כל חרם בישראל לך יהיה" נטל ממנה הכל ולא השאיר לה ולשתי בנותיה שום דבר ומתו ברעב.

ומהסיפור הזה שסיפר להם קרח מוכח כמה גדול כוחה של לשון הרע, שאעפ"י שהשומעים יודעים שכל מה שמדבר בעל הלשון הרע הכל שקר וכזב, עם כל זה נכנסים הדברים ללבם, **שהרי כשהיו ישראל** במדבר לא היה מקום לא לחרישה ולא לזריעה, וכמו שכתוב (במדבר כ', ה') "לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון",

אם כן מהיכן היתה לאותה אלמנה שדה שחרשה אותה וזרעה אותה?

ועוד, שעדיין לא נצטוו על מצוה זו של מתנות וגם **בהיותם במדבר** לא היו חושבים בעיני מזונות, כיון שהכל היה יורד להם מן השמים,

אם כן כיצד מתה אלמנה זו מרעב?

אלא הכל בדה קרח מלבו כדי לדבר לשון הרע, ונכנסו הדברים ללבם של מחוסרי הדעת.

(מעם לועז)